

מכינה במתמטיקה למדעי המחשב

פרק 37 - חשבון דיפרנציאלי - הזזות ומתיחות של פונקציות

תוכן העניינים

1. הקדמה כללית 1
2. הוספת קבוע לפונקציה 3
3. הכפלת פונקציה בקבוע 11
4. הזזת פונקציה ימינה ושמאלה 18
5. מתיחה וכיווץ של פונקציה 22
6. היפוך גרף פונקציה ביחס לציר y 27
7. ערך מוחלט של פונקציה 32

הקדמה כללית:

סיכום כללי:

- הוספת קבוע לפונקציה :
בהינתן פונקציה $y = f(x)$, כל הנקודות שעל גרף הפונקציה : $g(x) = f(x) + k$ מתקבלת ע"י הוספת קבוע k לערך ה- y . במילים אחרות, אם נקודה (x_0, y_0) נמצאת על גרף הפונקציה $f(x)$ אז הנקודה $(x_0, y_0 + k)$ תמצא על גרף הפונקציה $g(x)$. הוספת קבוע מעלה ומורידה את גרף הפונקציה $f(x)$ ב- k יחידות.
- הכפלת פונקציה בקבוע :
בהינתן פונקציה $y = f(x)$ ועליה נקודה כללית (x_0, y_0) , הפונקציה $g(x) = k \cdot f(x)$ מתקבלת ע"י הכפלת $f(x)$ בקבוע k ($k \neq 0$). נקודה על $g(x)$ תהיה מהצורה : $(x_0, k \cdot y_0)$. הכפלת פונקציה בקבוע חיובי מותחת ומכווצת את גרף הפונקציה בצורה אנכית. הכפלת פונקציה בקבוע שלילי מותחת ומכווצת את גרף הפונקציה בצורה אנכית והופכת אותו ביחס לציר ה- x .
- הזזת פונקציה ימינה ושמאלה :
כדי להזיז פונקציה $y = f(x)$ ב- k יחידות ימינה נציב : $g(x) = f(x - k)$ וכדי להזיז אותה שמאלה ב- k יחידות נציב : $g(x) = f(x + k)$.
- מתיחה וכיווץ אופקיים של פונקציה :
כדי לכווץ פונקציה כלשהי $y = f(x)$ פי k (מניחים $k > 1$) נציב : $g(x) = f(k \cdot x)$.
כדי להרחיב פונקציה כלשהי $y = f(x)$ פי k (מניחים $k > 1$) נציב : $g(x) = f(x/k)$.
- שיקוף גרף פונקציה ביחס לציר y :
כדי לשקף את גרף הפונקציה $y = f(x)$ סביב ציר ה- y נכפיל את ערך ה- x פי -1. הגרפים של הפונקציות $y_1 = f(x)$ ו- $y_2 = f(-x)$ מהווים שיקוף זה לזה ביחס לציר ה- y .

- ערך מוחלט של פונקציה :
 הערך המוחלט של : $y = f(x)$, מתקבל ע"י לקיחת ערכי ה- y בגודלם בלבד.
 במילים אחרות, הערך המוחלט של $f(x)$ הוא : $y = |f(x)|$. הגרפים של
 הפונקציות $f(x)$ ו- $|f(x)|$ זהים לחלוטין בערכם החיובי (ז"א בחלקם שמעל לציר
 ה- x) וסימטריים לחלוטין בערכם השלילי ביחס לציר ה- x . כאשר הגרף של $f(x)$
 נמצא מתחת לציר ה- x והגרף של $|f(x)|$ נמצא מעל לציר ה- x .

הוספת קבוע לפונקציה:

שאלות:

- (1) סרטט במערכת צירים אחת את גרף הפונקציה $f(x) = x^2$ ואת הגרף $y = f(x) + k$ עבור $k = 1$ ו- $k = -4$.

- (2) נתונה הפונקציה: $f(x) = -2x^2$. מגדירים את הפונקציה: $g(x) = f(x) + b$.
 א. מהו ערך הפרמטר b עבורו גרף הפונקציה $g(x)$ יעבור בנקודה $(2, 10)$?
 ב. מצא את ערך הפרמטר b עבורו $g(x)$ תקבל ערך מקסימלי של 4.
 ג. מצא את ערך הפרמטר b עבורו $g(x)$ תקבל ערך מקסימלי של -3.

- (3) לפניך שלוש גרפים של פונקציות:
 $f(x) = x^2 - 6x$, $g(x) = x^2 - 6x - 2$, $h(x) = x^2 - 6x + 2$
 התאם כל גרף מבין הגרפים a, b, c לכל פונקציה:

- (4) נתונה הפונקציה: $f(x) = x^3 - 4x$. מגדירים את הפונקציה: $g(x) = f(x) + A$.
 כאשר A הוא פרמטר השונה מאפס.
 א. הבע באמצעות A את הפונקציה $g(x)$.
 ב. מהו A עבורו גרף הפונקציה $g(x)$ יהיה נמוך משל $f(x)$ ב-5 יחידות?
 ג. מהו A עבורו גרף הפונקציה $g(x)$ יחתוך את ציר ה- y בנקודה שבה $y = 3$?

$$(5) \quad \text{נתונות שתי פונקציות: } f(x) = \frac{3-2x}{x} \text{ ו- } g(x) = \frac{3}{x}.$$

א. הראה כי גרף הפונקציה $f(x)$ נמצא מתחת לגרף הפונקציה $g(x)$

לכל ערך של x וחשב בכמה יחידות $f(x)$ מתחת ל- $g(x)$.

ב. כתוב פונקציה שערכיה יהיו גדולים משל $g(x)$ ב-4 יחידות לכל x .

$$(6) \quad \text{נתונה הפונקציה: } f(x) = \frac{2}{x^2}. \text{ מגדירים את הפונקציה: } g(x) = f(x) + B, B \neq 0.$$

א. מהן האסימפטוטות האופקיות של $f(x)$ ושל $g(x)$?

ב. סרטט במערכת צירים אחת באופן איכותי את הגרפים של הפונקציות $f(x)$

ו- $g(x)$ עבור $B > 0$.

ג. האם גרף הפונקציה $g(x)$ חותך את ציר ה- x עבור $B > 0$?

נמק אלגברית וגרפית (היעזר בסעיף הקודם).

ד. מצא את B עבורו גרף הפונקציה $g(x)$ יחתוך את ציר ה- x בנקודה

שבה $x=2$ וקבע איזה גרף מבין השנים יהיה מעל השני ובכמה יחידות.

$$(7) \quad \text{מצא בכמה יחידות יש להוריד את גרף הפונקציה } f(x) = \frac{x}{x^2+1} \text{ על מנת שהיא תהיה}$$

אי-חיובית בכל תחום הגדרתה.

$$(8) \quad \text{הפונקציה: } f(x) = \sqrt{x} + b, (b \text{ פרמטר}) \text{ חותכת את ציר ה-} x \text{ בנקודה שבה } x=9.$$

מצא בכמה יחידות היא נמוכה מהפונקציה: $g(x) = \sqrt{x}$.

$$(9) \quad \text{נתונה הפונקציה: } f(x) = \sqrt{9-x^2}.$$

א. מצא את תחום ההגדרה של הפונקציה, נקודת הקיצון המקומית שלה

ונקודות החיתוך שלה עם הצירים.

ב. מגדירים את הפונקציה $g(x) = f(x) + 3$.

סרטט במערכת צירים את הגרפים של הפונקציות $f(x)$ ו- $g(x)$.

(10) נתונה הפונקציה: $f(x) = \frac{x+b}{(x+a)^2}$, $a, b \neq 0$. ידוע כי לפונקציה נקודת קיצון $\left(-1, \frac{1}{4}\right)$.

א. מצא את ערכי הפרמטרים a ו- b .

ב. חקור את הפונקציה לפי: תחום ההגדרה, נקודות קיצון וסוגן, תחומי עלייה וירידה, נקודות חיתוך עם הצירים, אסימפטוטות המקבילות לצירים, סרטוט סקיצה.

ג. מגדירים: $g(x) = f(x) + k$. מצא לאלו ערכי k יהיה גרף הפונקציה $g(x)$ כולו מתחת לציר ה- x .

(11) נתונה הפונקציה: $f(x) = \sin x + b$.

קבע את הערך של b בכל אחד מהמקרים הבאים:

א.

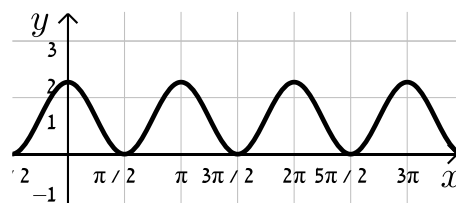
ב.

(12) נתונה הפונקציה: $f(x) = \cos 2x + b$.

קבע את הערך של b בכל אחד מהמקרים הבאים:

א.

ב.

(13) נתונה הפונקציה $f(x) = \frac{a}{x+1} + \frac{x+1}{x+b}$, (a, b) פרמטרים.

ידוע כי הפונקציה $g(x) = \frac{1}{x^2 + 3x + 2}$ מקיימת: $f(x) = g(x) + k$

כאשר k הוא ערך קבוע כלשהו.

א. מצא את ערכי הפרמטרים a , b ו- k .

ב. מצא את נק' הקיצון ואת תחומי העלייה והירידה של שתי הפונקציות.

ג. הראה כי לפונקציות אין נקודות פיתול.

ד. סרטט במערכת צירים אחת את הגרפים של שתי הפונקציות $f(x)$ ו- $g(x)$.

ציין על הגרפים את נקודות הקיצון והחיתוך עם הצירים.

14 נתונה הפונקציה הבאה: $f(x) = \frac{\sqrt{x^2+a}}{x+1}$, a פרמטר.

ידוע כי הפונקציה מקבלת ערך מינימלי של $-\sqrt{2}$.

א. מצא את a וכתוב את הפונקציה $f(x)$.

ב. חקור את הפונקציה לפי: תחום הגדרה, נקודות קיצון וסוגן, תחומי עלייה וירידה, נקודות חיתוך עם הצירים, מציאת אסימפטוטות המקבילות לצירים, סרטוט סקיצה של גרף הפונקציה.

ג. מגדירים פונקציה: $g(x) = f(x) + k$. מצא את הערכים של k עבורם לפונקציה $g(x)$ ולציר ה- x לא יהיו נקודות משותפות כלל.

15 נתונה הפונקציה הבאה: $f(x) = \frac{a}{\sqrt{ax^2+2x+2}}$, $a \neq 0$ פרמטר.

א. עבור אלו ערכים של a הפונקציה מוגדרת לכל x ?

ב. הבע באמצעות a את נקודת הקיצון של הפונקציה וקבע את סוגה אם נתון שהפונקציה מוגדרת לכל x .

ג. ידוע כי לפונקציה: $g(x) = f(x) - a$ יש נקודת קיצון על ציר ה- x . מצא את ערכו של a .

16 נתונה הפונקציה הבאה: $f(x) = \frac{\sin x + a}{\cos x + 1}$ בתחום $-\frac{\pi}{2} < x < \frac{\pi}{2}$, (a פרמטר).

א. עבור אילו ערכים של a אין לפונקציה נקודות קיצון בתחום הנתון.

ב. מגדירים פונקציה נוספת ע"י הוספת הקבוע k באופן הבא: $g(x) = f(x) + k$.

ידוע כי ל- $g(x)$ נקודת קיצון $\left(-\frac{\pi}{4}, 3\right)$.

מצא את ערכו של הפרמטר k .

17 נתונה הפונקציה: $f(x) = \frac{x+2}{(2x-1)^2}$.

א. חקור את הפונקציה לפי הסעיפים הבאים:

i. מצא את תחום ההגדרה של הפונקציה.

ii. מצא את נקודות הקיצון של הפונקציה.

iii. מצא את נקודות החיתוך של גרף הפונקציה עם הצירים.

iv. מצא את האסימפטוטות המקבילות לצירים של הפונקציה.

ב. מגדירים פונקציה נוספת: $g(x) = \frac{9x-8x^2}{(2x-1)^2}$.

- i. מה הוא תחום ההגדרה של הפונקציה $g(x)$?
- ii. מה הן נקודות החיתוך של גרף הפונקציה $g(x)$ עם הצירים?
- iii. הראה כי לכל נקודה $A(x_0, y_0)$ שבתחום ההגדרה של $f(x)$, מתקיים: $f(x_0) - g(x_0) = k$ ומצא את k .
מה ניתן לומר על הקשר שבין שתי הפונקציות?
- ג. סרטט במערכת צירים אחת את הגרפים של שתי הפונקציות.

18 נתונה הפונקציה: $f(x) = \frac{\sqrt{x+a}}{\sqrt{x+a}}$, כאשר a הוא פרמטר השונה מאפס.

- א. הבע את תחום ההגדרה של $f(x)$ באמצעות a (הבחן בין שני מקרים).
- ב. הראה כי לפונקציה $f(x)$ יש נקודת קיצון והבע את סוגה כתלות ב- a .
עבור הסעיפים הבאים הנח כי $a = 3$.
- ג. ענה על הסעיפים הבאים:

- i. כתוב את האסימפטוטה האופקית של $f(x)$.
- ii. מצא את נקודות החיתוך של $f(x)$ עם הצירים.
- iii. סרטט סקיצה של גרף הפונקציה $f(x)$.
- ד. מגדירים פונקציה נוספת: $g(x) = \frac{bx + 3b + (\sqrt{x+3})\sqrt{x+3} + 2x + 6}{x+3}$.
 b פרמטר.

- i. הבע באמצעות b את האסימפטוטה האופקית של $g(x)$.
- ii. היעזר בסעיפים הקודמים וקבע האם ניתן לכתוב את $g(x)$ באופן הבא: $g(x) = f(x) + k$. אם כן, הבע את k באמצעות b .

תשובות סופיות:

- (1) סרטוט בסוף.
- (2) א. $b=18$ ב. $b=4$ ג. $b=-3$.
- (3) ההתאמה: $f(x) \rightarrow b, g(x) \rightarrow c, h(x) \rightarrow a$.
- (4) א. $g(x) = x^3 - 4x + A$ ב. $A = -5$ ג. $A = 3$.
- (5) א. הוכחה. ב. $h(x) = \frac{3+4x}{x}$.
- (6) א. $f(x) \rightarrow y=0, g(x) \rightarrow y=B$ ב. סרטוט בסוף ג. לא.
- ד. $B = -\frac{1}{2}$ $f(x)$ נמצאת מעל $g(x)$ ב- $\frac{1}{2}$ יחידה.
- (7) $\frac{1}{2}$ יחידה (לפחות).
- (8) 3 יחידות.
- (9) א. תחום הגדרה: $-3 \leq x \leq 3$, נקודת קיצון: $\max(0, 3)$, נקודות חיתוך עם הצירים: $(0, 3), (3, 0), (-3, 0)$ ב. סרטוט בסוף.
- (10) א. $a=3, b=2$ ב. תחום הגדרה: $x \neq -3$, נקודת קיצון: $\max\left(-1, \frac{1}{4}\right)$, עולה: $-3 < x < -1$, יורדת: $-1 < x$, $x < -3$, חיתוך עם הצירים: $(-2, 0), \left(0, \frac{2}{9}\right)$.
- אסימפטוטות: $x = -3, y = 0$ ג. $k < -\frac{1}{4}$.
- (11) א. $b=2$ ב. $b=-1$.
- (12) א. $b=1$ ב. $b=-3$.
- (13) א. $a=1, b=2, k=1$ ב. נקודת קיצון של $f(x)$: $\max\left(-1\frac{1}{2}, -3\right)$, נקודת קיצון של $g(x)$: $\max\left(-1\frac{1}{2}, -4\right)$, תחום עלייה: $x < -2$ או $-2 < x < -1\frac{1}{2}$, תחום ירידה: $-1\frac{1}{2} < x < -1$ או $-1 < x$. ג. סעיף הוכחה, אין נקודות פיתול. ד. סרטוט בסוף.
- (14) א. $a=-2$ $f(x) = \frac{\sqrt{x^2-2}}{x+1}$ ב. תחום הגדרה: $x \leq -\sqrt{2}$ או $\sqrt{2} \leq x$, נקודת קיצון: $\max(-\sqrt{2}, 0), \min(\sqrt{2}, 0), \min(-2, -\sqrt{2})$, תחום עלייה: $\sqrt{2} < x$ או $-2 < x < -\sqrt{2}$, תחום ירידה: $x < -2$.

נקודות חיתוך עם הצירים: $(\sqrt{2}, 0), (-\sqrt{2}, 0)$.

אסימפטוטות: יש אסימפטוטה אופקית $y=1$ כאשר $x \rightarrow \infty$, כאשר $y=-1$ כאשר $x \rightarrow -\infty$.
 סרטוט בסוף.

ג. $k > \sqrt{2}$ או $k \leq -1$.

(15) א. $a > \frac{1}{2}$ ב. $\max\left(-\frac{1}{a}, \sqrt{\frac{a^3}{2a-1}}\right)$ ג. $a=1$.

(16) א. $a=0$ ב. $k=3$.

(17) א. i. $x \neq 0.5$ ii. אין. iii. $(0, 2)$ iv. $x=0.5, y=0$.

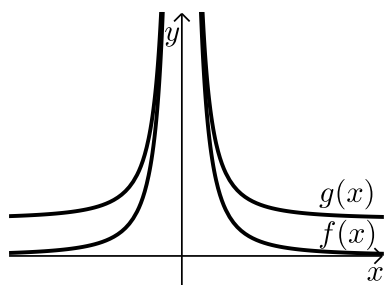
ב. i. $x \neq 0.5$ ii. $(0, 0), \left(\frac{9}{8}, 0\right)$ iii. $g(x) = f(x) - 2, k=2$.

(18) א. $a > 0: x \geq 0$, $a < 0: x > -a$ ב. אם $a > 0$, אז: $\max(1, \sqrt{a+1})$.

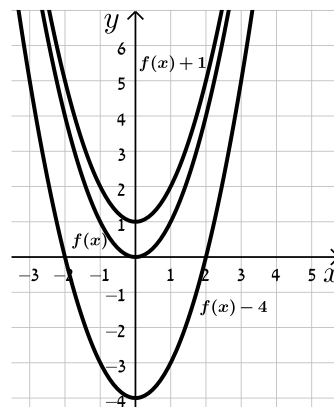
אם $-1 < a < 0$: אז: $\min(1, \sqrt{a+1})$ אם $a \leq -1$: אין קיצון.

ג. i. $y=1$ ii. $(0, \sqrt{3})$ ד. i. $y=b+3$ ii. כן, $k=b+2$.

סרטוטים מרוכזים לפי מספרי שאלות:

(6)

(1)

(10)

(9)

(13

(14

(17

(18

הכפלת פונקציה בקבוע:

שאלות:

(19) סרטט במערכת צירים אחת את הגרפים של הפונקציות:

$$f(x) = x^2, \quad g(x) = 2x^2, \quad h(x) = 4x^2$$

(20) סרטט במערכת צירים אחת את הגרפים של הפונקציות:

$$f(x) = x^2, \quad g(x) = \frac{1}{2}x^2, \quad h(x) = \frac{1}{4}x^2$$

(21) סרטט במערכת צירים אחת את הגרפים של הפונקציות:

$$f(x) = x^2, \quad g(x) = -2x^2, \quad h(x) = -\frac{1}{2}x^2$$

(22) נתונה הפונקציה הבאה: $f(x) = 8 - x^3$

א. מגדירים פונקציה חדשה: $g_1(x) = m \cdot f(x)$, $m > 1$

סרטט במערכת צירים אחת את הגרפים של הפונקציות $f(x)$ ו- $g_1(x)$.

ב. מגדירים פונקציה חדשה: $g_2(x) = m \cdot f(x)$, $0 < m < 1$

סרטט במערכת צירים אחת את הגרפים של הפונקציות $f(x)$ ו- $g_2(x)$.

ג. נסמן ב-A את נקודת החיתוך של גרף הפונקציה $f(x)$ עם ציר ה-y,

ב-B₁ את נקודת החיתוך של גרף הפונקציה $g_1(x)$ עם ציר ה-y

וב-B₂ את נקודת החיתוך של גרף הפונקציה $g_2(x)$ עם ציר ה-y.

i. מצא את ערך הפרמטר m עבור סעיף א' שמקיים: $y_{B_1} - y_A = 24$

ii. מצא את ערך הפרמטר m עבור סעיף ב' שמקיים: $y_A - y_{B_2} = 4$

(23) נתונה הפונקציה הבאה: $f(x) = \frac{1}{x^2 + 4x + 8}$

א. מהו תחום ההגדרה של הפונקציה?

ב. מצא את נקודת הקיצון של הפונקציה וקבע את סוגה.

ג. כתוב את תחומי העלייה והירידה של הפונקציה.

ד. מצא את נקודות החיתוך של $f(x)$ עם הצירים.

ה. מצא את האסימפטוטות של הפונקציה המקבילות לצירים.

- ו. סרטט סקיצה של גרף הפונקציה.
- ז. מגדירים את הפונקציה: $g(x) = 3 \cdot f(x)$. ענה על השאלות הבאות:
  - i. מהו תחום ההגדרה של $g(x)$?
  - ii. מהן נקודות הקיצון של $g(x)$?
  - iii. מהם תחומי העלייה והירידה של $g(x)$?
  - iv. מהם שיעורי נקודות החיתוך של $g(x)$ עם הצירים?
  - v. מהם האסימפטוטות המקבילות לצירים של $g(x)$?
- ח. סרטט על אותה מערכת הצירים את גרף הפונקציה $g(x)$ לצד $f(x)$.

(24) נתונה הפונקציה הבאה: $f(x) = \frac{1}{x^2 + 4x + 8}$.

- א. מהו תחום ההגדרה של הפונקציה?
- ב. מצא את נקודת הקיצון של הפונקציה וקבע את סוגה.
- ג. כתוב את תחומי העלייה והירידה של הפונקציה.
- ד. מצא את נקודות החיתוך של $f(x)$ עם הצירים.
- ה. מצא את האסימפטוטות של הפונקציה המקבילות לצירים.
- ו. סרטט סקיצה של גרף הפונקציה.
- ז. מגדירים את הפונקציה: $g(x) = -2 \cdot f(x)$. ענה על השאלות הבאות:
  - i. מהו תחום ההגדרה של $g(x)$?
  - ii. מהן נקודות הקיצון של $g(x)$?
  - iii. מהם תחומי העלייה והירידה של $g(x)$?
  - iv. מהם שיעורי נקודות החיתוך של $g(x)$ עם הצירים?
  - v. מהם האסימפטוטות המקבילות לצירים של $g(x)$?
- ח. סרטט על אותה מערכת הצירים את גרף הפונקציה $g(x)$ לצד $f(x)$.

(25) נתונה הפונקציה: $f(x) = \frac{x}{x^2 + a}$, $a \neq 0$.

- ידוע כי לגרף הפונקציה יש נקודת קיצון עבור $x=1$.
- א. מצא את a וכתוב את הפונקציה $f(x)$ ואת תחום הגדרתה.
  - ב. האם יש ל- $f(x)$ נקודות קיצון נוספות? אם כן מצא אותן וקבע את סוגן.
  - ג. כתוב את תחומי העלייה והירידה של גרף הפונקציה $f(x)$.
  - ד. מהן האסימפטוטות המקבילות לצירים של $f(x)$?

ה. סרטט סקיצה של גרף הפונקציה של $f(x)$.

ו. מגדירים את הפונקציה $g(x) = k \cdot f(x)$.

ידוע כי ל- $g(x)$ יש נקודת קיצון $(1,1)$.

מצא את k ואת נקודת הקיצון השנייה של הפונקציה $g(x)$.

ז. מוסיפים קבוע B לפונקציה $g(x)$ כך שמתקבלת הפונקציה $h(x) = g(x) + B$

ובה אחת מנקודות הקיצון נמצאת על ציר ה- x .

מצא את כל הערכים האפשריים עבור הקבוע B .

(26) נתונה הפונקציה: $f(x) = 4x^3 - x$ ומגדירים גם את הפונקציה: $g(x) = -f(x)$.

א. מצא את נקודות הקיצון ונקודות החיתוך עם הצירים של הפונקציה $f(x)$.

ב. סרטט סקיצה של גרף הפונקציה $f(x)$.

ג. התייחס לפונקציות $f(x)$ ו- $g(x)$ וענה על השאלות הבאות:

i. הוכח כי לשתי הפונקציות אותן נקודות חיתוך עם ציר ה- x .

ii. מה הקשר בין נקודת החיתוך עם ציר ה- y של כל פונקציה?

iii. מה הקשר בין נקודות הקיצון של כל פונקציה?

iv. האם, ואם כן – כיצד, משתנים תחומי העלייה והירידה של $g(x)$ ביחס

ל- $f(x)$? נמק.

(27) נתונה הפונקציה הבאה: $f(x) = k \cdot \frac{x-1}{x^2+3}$, $k > 0$.

ידוע כי הנקודה הגבוהה ביותר על גרף הפונקציה מקיימת: $y = 1$.

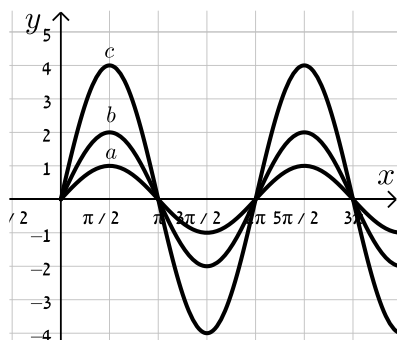
א. מצא את k וכתוב את הפונקציה $f(x)$.

ב. חקור את הפונקציה לפי: תחום הגדרה, נקודות קיצון וסוגן, תחומי עלייה

וירידה, נקודות חיתוך עם הצירים, אסימפטוטות המקבילות לצירים.

ג. סרטט סקיצה של גרף הפונקציה.

ד. הוסף באותו הסרטוט סקיצה של הפונקציה: $g(x) = -f(x)$.

(28) נתונה הפונקציה: $f(x) = k \sin x$.

באיור שלפניך 3 גרפים שונים.

קבע מה צריך להיות ערכו של הפרמטר k

עבורו כל גרף יתאים לפונקציה $f(x)$:

(29) מהפונקציה $f(x) = \cos x$ בונים פונקציה חדשה $g(x)$ המתקבלת ע"י הכפלת

הפונקציה המקורית פי 3 והזזתה כלפי מעלה ב-2 יחידות.

א. סרטט סקיצה של הפונקציה $g(x)$.

ב. בהנחה וסדר הפעולות של יצירת הפונקציה $g(x)$ היה הפוך, כלומר תחילה

היינו מזיזים את הפונקציה המקורית כלפי מעלה ב-2 יחידות ורק לאחר מכן

הפונקציה הייתה מוכפלת פי 3, האם הפונקציה המתקבלת הייתה זהה לזו

שקיבלת בסעיף הקודם? נמק.

תשובות סופיות:

(19) סרטוט בסוף.

(20) סרטוט בסוף.

(21) סרטוט בסוף.

(22) א. סרטוט בסוף. ב. סרטוט בסוף. ג. i. $m=4$ ii. $k=\frac{1}{2}$.(23) א. תחום הגדרה: כל x ב. נקודת קיצון: $\max\left(-2, \frac{1}{4}\right)$ ג. עולה: $x < -2$ יורדת: $x > -2$ ד. נקודות חיתוך עם הצירים: $\left(0, \frac{1}{8}\right)$ ה. אסימפטוטות: $y=0$ ו. סרטוט בסוף. ז. i. תחום הגדרה: כל x .ii. נקודת קיצון: $\min\left(-2, \frac{3}{4}\right)$ iii. עולה: $x < -2$, יורדת: $x > -2$ iv. נקודות חיתוך עם הצירים: $\left(0, \frac{3}{8}\right)$ v. אסימפטוטות: $y=0$

ח. סרטוט בסוף.

(24) א. תחום הגדרה: כל x ב. נקודת קיצון: $\max\left(-2, \frac{1}{4}\right)$ ג. עולה: $x < -2$ יורדת: $x > -2$ ד. נקודות חיתוך עם הצירים: $\left(0, \frac{1}{8}\right)$ ה. אסימפטוטות: $y=0$ ו. סרטוט בסוף. ז. i. תחום הגדרה: כל x ii. נקודת קיצון: $\min\left(-2, -\frac{1}{2}\right)$ iii. עולה: $x > -2$, יורדת: $x < -2$ iv. נקודות חיתוך עם הצירים: $\left(0, -\frac{1}{4}\right)$ v. אסימפטוטות: $y=0$

ח. סרטוט בסוף.

(25) א. $a=1$, $f(x)=\frac{x}{x^2+1}$, תחום הגדרה: כל x ב. נקודות קיצון: $\min\left(-1, -\frac{1}{2}\right)$, $\max\left(1, \frac{1}{2}\right)$ ג. עולה: $-1 < x < 1$, יורדת: $x < -1$, $x > 1$ ד. אסימפטוטות: $y=0$ ה. סרטוט בסוף. ו. $k=2$, $\min(-1, -1)$ ז. $B=\pm 1$.(26) א. נקודות קיצון: $\min\left(\frac{1}{\sqrt{12}}, -0.192\right)$, $\max\left(-\frac{1}{\sqrt{12}}, 0.192\right)$, נקודות חיתוך עםהצירים: $(0,0)$, $\left(\frac{1}{2}, 0\right)$, $\left(-\frac{1}{2}, 0\right)$ ב. סרטוט בסוף.

ג. i. הוכחה. ii. זו אותה נקודה.

iii. שיעורי ה- x של נקודות הקיצון זהים, אך שיעורי ה- y הפוכים בסימנם וסוג

הקיצון הפוך. iv. כל תחומי העלייה והירידה מתהפכים.

$$(27) \text{ א. } f(x) = \frac{6(x-1)}{x^2+3}, k=6$$

ב. תחום הגדרה: כל x , נקודות קיצון: $\min(-1, -3), \max(3, 1)$, עולה: $-1 < x < 3$,

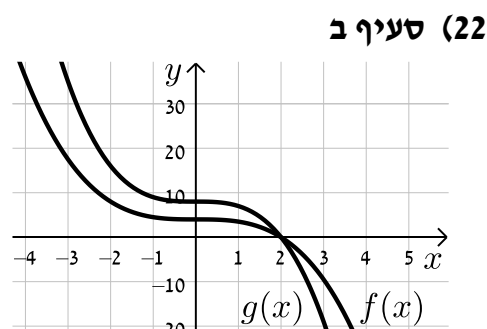
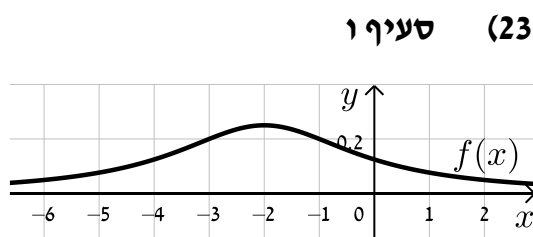
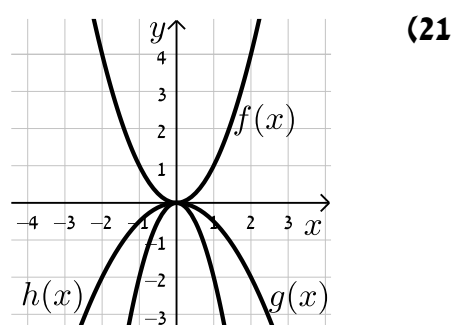
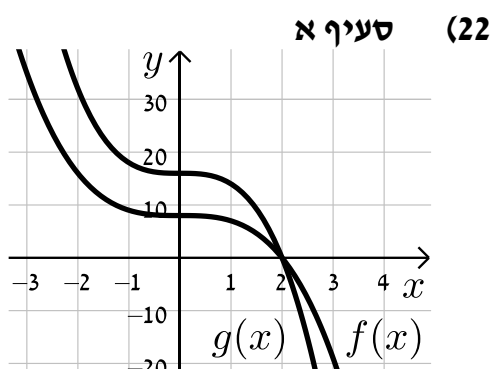
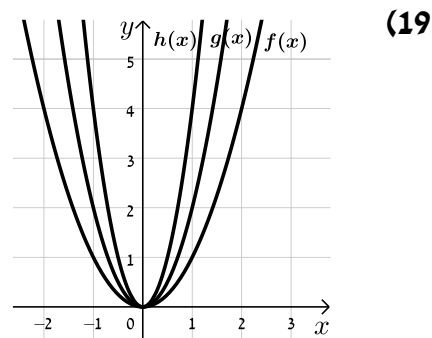
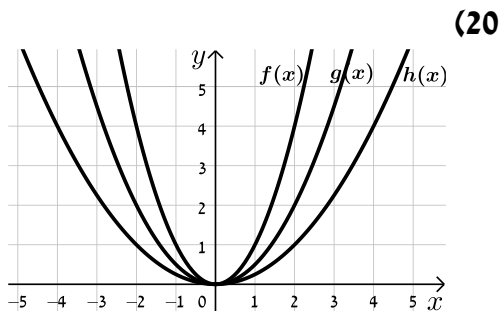
יורדת: $x < -1, x > 3$, נקודות חיתוך עם הצירים: $(0, -2), (1, 0)$, אסימפטוטות: $y=0$.

ג. סרטוט בסוף. ד. סרטוט בסוף.

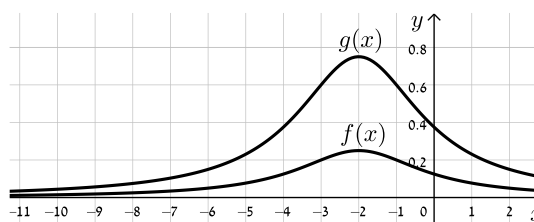
$$(28) \text{ a: } k=1, \text{ b: } k=2, \text{ c: } k=4$$

(29) א. סרטוט בסוף. ב. לא הייתה מתקבלת אותה הפונקציה.

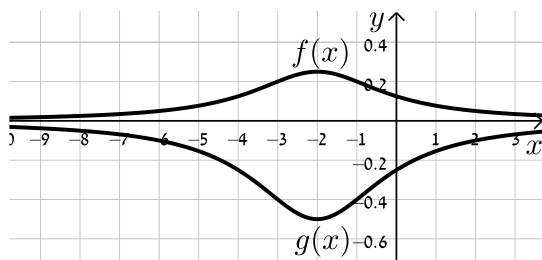
סרטוטים מרוכזים לפי מספרי שאלות:

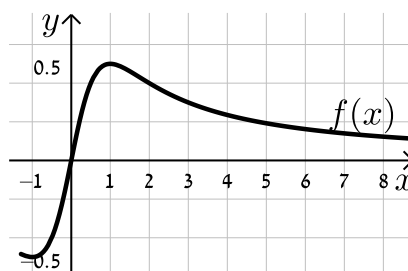
(23) סעיף ח

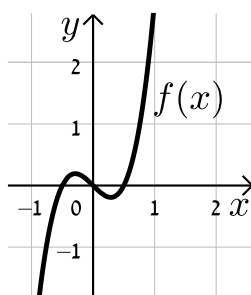
(24) סעיף ח

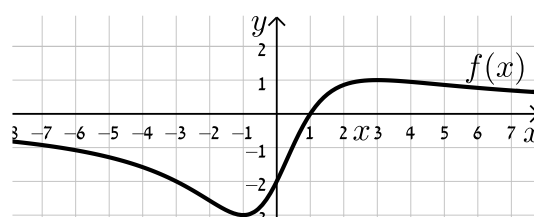
(25)

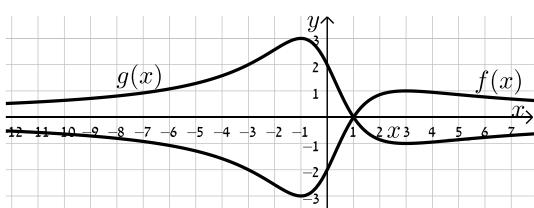
(26)

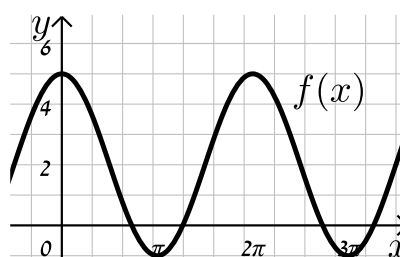
(27) סעיף ג

(27) סעיף ד

(29)

הזזת פונקציה ימינה ושמאלה:

שאלות:

(30) לפניך הפונקציה: $f(x) = x^2$.

סרטט במערכת צירים אחת את גרף הפונקציה $f(x)$ ואת הגרפים של הפונקציות: $g(x) = f(x-2)$ ו- $h(x) = f(x+3)$.

(31) נתונה הפונקציה: $f(x) = x^2$.

א. כתוב ביטוי מפורש לפונקציה המתקבלת מהזזת $f(x)$ 3 יחידות ימינה ו-4 יחידות למעלה.

ב. כתוב ביטוי מפורש לפונקציה המתקבלת מהזזת $f(x)$ 4 יחידות שמאלה ו-2 יחידות למטה.

ג. כתוב ביטוי מפורש לפונקציה המתקבלת מהזזת $f(x)$ $\frac{1}{2}$ יחידה שמאלה ולמעלה.

(32) נתונה פונקציה $f(x) = x^2$. מזיזים את הפונקציה ומקבלים: $g(x) = f(x+a)+b$.

כאשר a ו- b הם פרמטרים השונים מאפס.

א. מצא את ערכי הפרמטרים a ו- b אם ידוע כי: $g(x) = x^2 + 2x$.

ב. מצא את ערכי הפרמטרים a ו- b אם ידוע כי: $g(x) = x^2 - 4x + 7$.

(33) מזיזים את גרף הפונקציה $f(x) = \sqrt{x}$ 5 יחידות ימינה כך שמתקבלת הפונקציה $g(x)$.

א. כתוב באופן מפורש את הפונקציה $g(x)$.

ב. מצא בכמה יחידות יש להזיז את גרף הפונקציה $f(x)$ שמאלה על מנת

שיחתוך את ציר ה- y בנקודה שבה $y = 1$.

(34) נתונה הפונקציה: $f(x) = \frac{x^2 - 3x}{x+1}$.

א. כתוב את תחום ההגדרה של $f(x)$ ואת האסימפטוטות המקבילות לצירים.

ב. מצא את שיעורי נקודות הקיצון של הפונקציה וקבע את סוגן.

ג. כתוב את תחומי העלייה והירידה של הפונקציה.

ד. מצא את נקודות החיתוך של גרף הפונקציה עם הצירים.

ה. סרטט סקיצה של גרף הפונקציה.

ו. מגדירים את הפונקציה: $g(x) = f(x-1)$.

i. כתוב באופן מפורש את הפונקציה $g(x)$.

ii. על סמך ממצאך מהסעיפים הקודמים, סרטט את גרף הפונקציה $g(x)$.

(35) לפי הפונקציה: $f(x) = \frac{x^3}{x-4}$

א. חקור את הפונקציה לפי הסעיפים הבאים:

i. מציאת תחום ההגדרה של הפונקציה.

ii. נקודות קיצון של הפונקציה וקביעת סוגן.

iii. תחומי עלייה וירידה של גרף הפונקציה.

iv. מציאת נקודות חיתוך עם הצירים.

v. מציאת אסימפטוטות המקבילות לצירים.

vi. סרטוט סקיצה של גרף הפונקציה.

ב. סרטט את גרף הפונקציה $g(x) = \frac{(x+2)^3}{x-2}$ על סמך הסעיפים הקודמים.

(36) מזיזים את הפונקציה: $f(x) = \sin x + \cos x$ במספר יחידות a כך שיש לה נקודת מקסימום על ציר ה- y .

א. מצא בכמה יחידות יש להזיז את הפונקציה $f(x)$ על מנת שתקיים את

הדרישה וקבע האם התזוזה היא ימינה או שמאלה. נמק.

האם קיים רק ערך אחד של הפרמטר a אשר מקיים את דרישה זו?

ב. היעזר בזהות: $\cos \alpha + \cos \beta = 2 \cos \frac{\alpha + \beta}{2} \cos \frac{\alpha - \beta}{2}$ והראה כי הפונקציה

המוזזת יכולה להיות מיוצגת ע"י $g(x) = k \cos x$ ומצא את ערך הפרמטר k .

תשובות סופיות:

(30) סרטוט בסוף.

(31) א. $g(x) = x^2 - 6x + 13$ ב. $g(x) = x^2 + 8x + 14$ ג. $g(x) = x^2 + x + \frac{3}{4}$

(32) א. $a = 1, b = -1$ ב. $a = -2, b = 3$

(33) א. $g(x) = \sqrt{x-5}$ ב. 1.

(34) א. תחום הגדרה: $x \neq -1$, אסימפטוטות: $x = -1$

ב. נקודות קיצון: $\min(1, -1), \max(-3, -9)$

ג. עולה: $x < -3, x > 1$, יורדת: $-3 < x < -1, -1 < x < 1$

ד. נקודות חיתוך עם הצירים: $(0, 0), (3, 0)$

ה. סרטוט בסוף   ו. $g(x) = \frac{x^2 - 5x + 4}{x}$ ii. סרטוט בסוף.

(35) א. i. תחום הגדרה: $x \neq 4$ ii. נקודת קיצון: $\min(6, 108)$

iii. עולה: $x > 6$, יורדת: $4 < x < 6, x < 4$

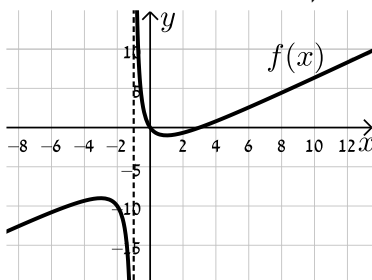
iv. נקודות חיתוך עם הצירים: $(0, 0)$

v. אסימפטוטות: $x = 4$ vi. סרטוט בסוף   ב. סרטוט בסוף.

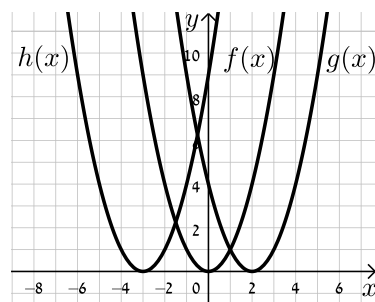
(36) א. $\frac{\pi}{4}$ יחידות.   ב. $k = \sqrt{2}$

סרטוטים מרוכזים לפי מספרי שאלות:

(34) סעיף ה

(30)

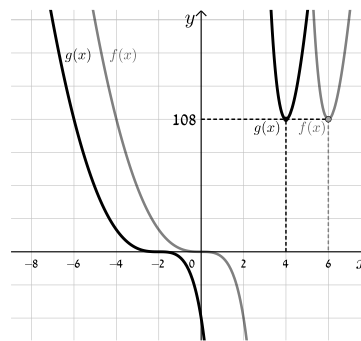

(35) סעיף א. iv.

(34) סעיף ו. ii.

35) סעיף ב

מתיחה וכיווץ של פונקציה:

שאלות:

37 נתונה הפונקציה: $f(x) = x^2$. כתוב באופן מפורש וסרטט במערכת צירים אחת את

$$\text{הפונקציות הבאות: } g(x) = f(2x), h(x) = f\left(\frac{x}{2}\right).$$

38 נתונה הפונקציה: $f(x) = 6x - 2x^2$. כתוב באופן מפורש וסרטט במערכת צירים אחת

$$\text{את הפונקציות הבאות: } g(x) = f(2x), h(x) = f\left(\frac{x}{4}\right).$$

39 נתונה הפונקציה: $f(x) = 12x - 3x^3$. רוצים לכווץ את הפונקציה כך שנקודת החיתוך החיובית שלה עם ציר ה- x תקטן פי 4. כתוב פונקציה מפורשת המתארת את הכיווץ הנ"ל.

40 הפונקציה: $f(x) = \frac{x^4 - 8x}{16}$ חותכת את ציר ה- x בחלקו החיובי בנקודה A.

מצא כיווץ של הפונקציה כך ששיעורי הנקודה A יהיו $(1, 0)$.

41 נתונה הפונקציה: $f(x) = 6x - x^2$. רוצים לכווץ אותה פי k כך שנקודת החיתוך שלה

עם ציר ה- x שאינה ראשית הצירים תקטן פי 3. נסמן את הפונקציה המכווצת ב- g .

א. מצא את ערכו של הפרמטר k .

ב. כתוב את הפונקציה המכווצת $g(x)$ בצורה מפורשת.

ג. סרטט את הפונקציות $f(x)$ ו- $g(x)$ באותה מערכת צירים.

ד. הראה כיצד משתנה נקודת הקיצון במקרה זה.

(42) גרף הפונקציה $f(x) = \sqrt{ax - x^2}$, $a \neq 0$ חותך את ציר ה- x בנקודה A שאינה בראשית

הצירים, וגרף הפונקציה $g(x) = f(4x)$ חותך את ציר ה- x בנקודה B שאינה

בראשית הצירים. ידוע כי $x_B = 3$.

א. מצא את ערך הפרמטר a וחקור את הפונקציה $f(x)$ לפי הסעיפים הבאים:

i. תחום הגדרה.

ii. נקודות קיצון (מקומיות ומוחלטות אם ישנן) וקביעת סוגן.

iii. תחומי עלייה וירידה.

iv. סרטוט סקיצה של גרף הפונקציה.

ב. היעזר בתוצאות הסעיף הקודם וסרטט סקיצה של גרף הפונקציה $g(x)$.

נמק כל שלב בקביעותיך.

(43) מותחים את הפונקציה $f(x) = \sqrt{4 - 3x - x^2}$ פי k , $k > 1$ כך שמתקבלת

הפונקציה $g(x)$. ידוע כי תחום ההגדרה של $g(x)$ הוא: $-16 \leq x \leq 4$.

א. מצא את k .

ב. האם לגרפים של הפונקציות $f(x)$ ו- $g(x)$ אותה נקודת קיצון מקומית?

אם כן – מהי? אם לא – נמק קביעותיך.

(44) נתונה הפונקציה: $f(x) = \frac{3}{x^2 + 8x + 12}$ ומגדירים את: $g(x) = f(x/4)$ ו- $h(x) = f(3x)$.

א. חקור את $f(x)$ לפי: תחום הגדרה, אסימפטוטות המקבילות לצירים, נקודות

חיתוך עם הצירים, נקודות קיצון וסוגן, תחומי עלייה וירידה.

ב. היעזר בסעיפים הקודמים וענה על השאלות הבאות:

i. מהו הקשר בין האסימפטוטות של הפונקציות $g(x)$ ו- $h(x)$ לבין

האסימפטוטות של הפונקציה $f(x)$?

ii. מהו הקשר בין נקודות הקיצון של הפונקציות $g(x)$ ו- $h(x)$ לבין נקודות

הקיצון של הפונקציה $f(x)$?

ג. סרטט במערכת צירים אחת את הגרפים של $f(x)$ ושל $g(x)$ ו- $h(x)$.

(45) נתונה הפונקציה: $f(x) = \frac{1}{a \sin^2 x + 1}$, $a > 0$.

- א. מצא את ערך הפרמטר a אם ידוע כי לפונקציה ערך מינימלי של $\frac{1}{5}$.
- ב. הראה כי לפונקציה נקודות מקסימום המקיימות: $x_{\max} = \pi k$, k שלם. וכי הערך המירבי של הפונקציה הוא 1.
- ג. מגדירים פונקציה: $g(x) = B \cdot f(x/m)$ אשר מקיימת:
- נקודות המקסימום של הפונקציה מקיימות: $x_{\max} = \frac{\pi}{2} k$, k שלם.
  - הערך המירבי של הפונקציה הוא 2.
- מצא את ערכי הפרמטרים m ו- B .

תשובות סופיות:

$$(37) \quad g(x) = 4x^2, h(x) = \frac{x^2}{4}$$

$$(38) \quad g(x) = 12x - 8x^2, h(x) = 1\frac{1}{2}x - \frac{x^2}{8}$$

$$(39) \quad f(4x) = 48 - 192x^3$$

$$(40) \quad f(2x) = x^4 - x$$

$$(41) \quad \text{א. } k=3 \quad \text{ב. } g(x) = 18x - 9x^2 \quad \text{ג. סרטוט בסוף}$$

ד. ערך ה- x של נקודת הקיצון מתכווץ פי 3 (במקום $\max(3,9)$ הופך ל- $\max(1,9)$).

$$(42) \quad \text{א. } a=12 \quad \text{i. תחום הגדרה: } 0 \leq x \leq 12 \quad \text{ii. נקודת קיצון: } \min(12,0)$$

קצה, $\max(6,6)$, $\min(0,0)$ קצה, iii. עולה: $0 < x < 6$, יורדת:

iv. סרטוט בסוף ב. סרטוט בסוף. $6 < x < 12$

$$(43) \quad \text{א. } k=4 \quad \text{ב. לגרפים אין את אותה נקודת קיצון. ערך ה-} x \text{ של נקודת}$$

הקיצון של $g(x)$ גדל פי 4 ביחס ל- $f(x)$ (מ- $x_{\max} = -1.5$ ל- $x_{\max} = -6$) עקב חלוקת ה- x ב-4, כמו כל הנקודות בפונקציה (וערך ה- y נותר ללא שינוי).

(44) א. תחום הגדרה: $x \neq -2, -6$, אסימפטוטות: $y=0$, $x=-2, -6$, נקודות חיתוך עם

הצירים: $\left(0, \frac{1}{4}\right)$, נקודת קיצון: $\max\left(-4, -\frac{3}{4}\right)$, עולה: $-6 < x < -4$, $x < -6$

יורדת: $x > -2$, $-4 < x < -2$ ב. i. האסימפטוטה האופקית

נותרת ללא שינוי. האסימפטוטות האנכיות משתנות ב- $g(x)$ הן מוכפלות ב-4

וב- $h(x)$ הן מחולקות ב-3. ii. ערך ה- x של נקודת הקיצון

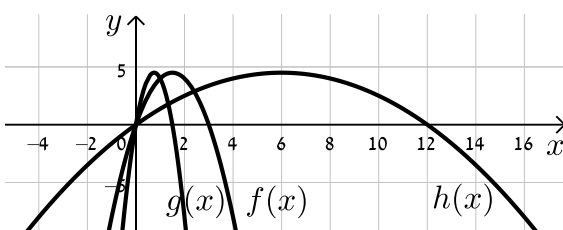
משתנה: ב- $g(x)$ הוא מוכפל ב-4 וב- $h(x)$ הוא מחולק ב-3. ערך ה- y של נקודת

הקיצון נותר ללא שינוי וכך גם סוג הקיצון. ג. סרטוט בסוף.

$$(45) \quad \text{א. } a=4 \quad \text{ב. הוכחה.} \quad \text{ג. } (0,2) \quad \text{ii. } m = \frac{1}{2}, B=2$$

סרטוטים מרוכזים לפי מספרי שאלות:

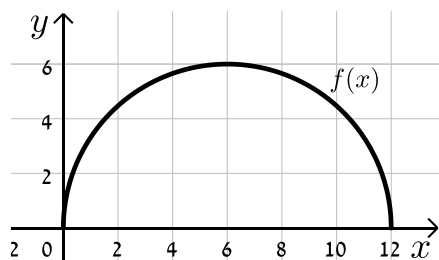
(38)

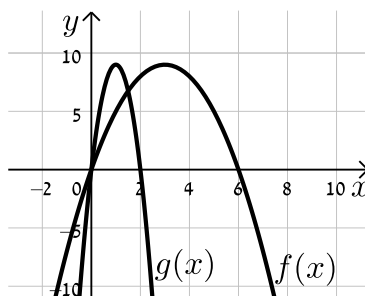
(37)

(42) סעיף א. iv.

(41)

(44)

(42) סעיף ב.

היפוך גרף פונקציה ביחס לציר y :

שאלות:

46 סרטט במערכת צירים אחת את הפונקציות: $f(x) = (x-2)^2$ ו- $g(x) = f(-x)$ והראה כי ציר ה- y מהווה את ציר הסימטריה בין הגרפים.

47 שקף כל אחת מהפונקציות הבאות וכתוב ביטוי מפורש לכל אחת מהן:

א. $f(x) = x^3 + 2x - 1$.

ב. $f(x) = \frac{x}{x+3}$.

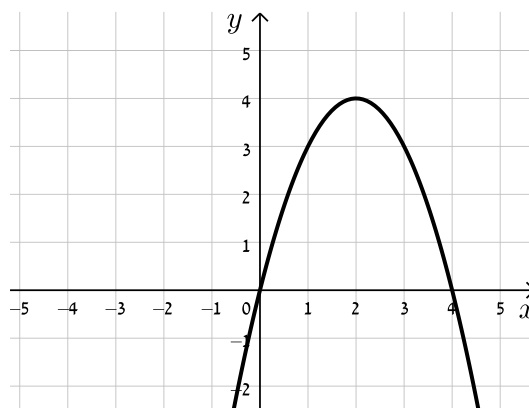
ג. $f(x) = \sqrt{4x - x^2}$.

48 לפניך סרטטים של פונקציות שונות. הוסף לכל מערכת צירים גרף משוקף ביחס לציר ה- y .

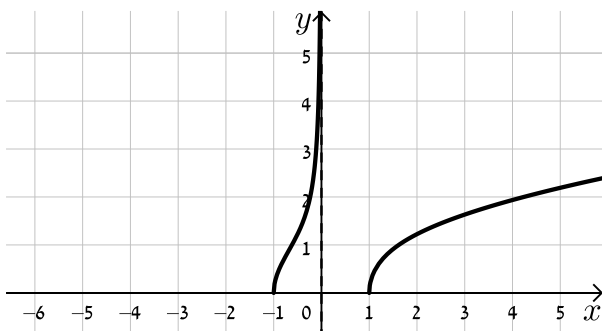
ב.

א.

ד.

ג.

(49) נתונה הפונקציה: $f(x) = x^4 - 3x^3 + 2x^2$.

- מצא את נקודות החיתוך של גרף הפונקציה $f(x)$ עם ציר ה- x .
- שקף את הפונקציה וכתוב ביטוי מפורט של הפונקציה המתקבלת.
- הראה כי נקודות החיתוך עם ציר ה- x של הגרפים של הפונקציות $f(x)$ ושל הפונקציה המשוקפת שלה הם מספרים נגדיים.

(50) נתונה הפונקציה: $f(x) = \sqrt{10x - x^2}$.

- סרטט במערכת צירים אחת את הגרפים של הפונקציות $f(x)$ ו- $g(x) = f(-x)$.
- ו- $h(x) = -f(x)$ והסבר איזה ציר מהווה סימטריה בכל מקרה ביחס ל- $f(x)$.

(51) הראה כי הפונקציה $f(x) = x^4 + \sqrt{x^2 + 1}$ זהה לפונקציה $g(x) = f(-x)$ והסבר מה ניתן לומר על הגרפים של הפונקציות הללו ועל הסימטריה שלהן זו לזו ביחס לציר ה- y .

(52) נתונה הפונקציה: $f(x) = \frac{18\sqrt{x}}{x^2 + 7x + 10}$.

- מצא את תחום ההגדרה של הפונקציה.
- מצא את נקודות הקיצון של הפונקציה ואת תחומי העלייה והירידה שלה.
- הראה כי הפונקציה חותכת את הצירים רק בראשית הצירים וכי ציר ה- x הוא האסימפטוטה האופקית שלה.
- סרטט סקיצה של גרף הפונקציה.
- לפניך מספר פונקציות:

- $g_1(x) = f(-x)$
- $g_2(x) = k \cdot f(x) + B$ כאשר: $k > 1, B \neq 0$
- $g_3(x) = -f(ax)$ כאשר: $a > 1$

באיור שלפניך מופיעים הגרפים של שלוש הפונקציות. התאם כל גרף לכל פונקציה ומצא את ערכי הפרמטרים k, a ו- b על בסיס הנתונים המספריים. נמק.

(53) נתונה הפונקציה: $f(x) = \frac{(x-a)^2}{(x-b)^3}$, $a \cdot b < 0$.

מגדירים פונקציה נוספת $g(x)$ המקיימת: $g(x) = f(ax)$.

- א. בטא באמצעות a ו- b את תחום ההגדרה של הפונקציה $g(x)$.
- ב. מהן האסימפטוטות המאונכות לצירים של הפונקציה $g(x)$?
- ג. הוכח כי לפונקציה $g(x)$ נקודת קיצון (x_0, y_0) המקיימת: $x_0 > 3$.
- ד. נתון כי $x_0 = 7$. מצא את משוואת האסימפטוטה האנכית של הפונקציה (ללא פרמטרים).
- ה. נתון כי $y_0 = -\frac{4}{81}$.
- i. מצא את ערכי הפרמטרים a ו- b .
- ii. סרטט במערכת צירים אחת את הגרפים של הפונקציות $f(x)$ ו- $g(x)$. היעזר בהגדרת הפונקציה $g(x)$.

(54) נתונה הפונקציה: $f(x) = \frac{2x}{2\sqrt{x-2} - 2x + 1}$.

- א. מה הוא תחום ההגדרה של $f(x)$?
- ב. מצא את האסימפטוטות המקבילות לצירים של $f(x)$.
- ג. מצא את נקודת הקיצון של $f(x)$ ורשום את תחומי העלייה והירידה שלה.
- ד. סרטט סקיצה של גרף הפונקציה $f(x)$.
- ה. מגדירים את הפונקציות: $g(x) = f(ax)$ ו- $h(x) = f(x+a)$, a פרמטר. הנח $a = 1.5$ וענה על הסעיפים הבאים:
  - i. האם לכל הגרפים אותו תחום הגדרה? נמק.
  - ii. האם לכל הגרפים אותו סוג קיצון? נמק.
  - iii. לאיזה מבין הגרפים של הפונקציות הנ"ל תהיה נקודת קיצון בעלת שיעור x הקטן ביותר ולאיזה תהיה נקודת קיצון בעלת שיעור x הגדול ביותר? נמק איכותית.

תשובות סופיות:

(46) סרטוט בסוף.

$$(47) \text{ א. } f(-x) = -x^3 - 2x - 1 \quad \text{ב. } f(-x) = \frac{x}{x-3} \quad \text{ג. } f(-x) = \sqrt{-4x - x^2}$$

(48) סרטוט בסוף.

$$(49) \text{ א. } (0,0), (1,0), (2,0) \quad \text{ב. } f(-x) = x^4 + 3x^3 + 2x^2 \quad \text{ג. הוכחה.}$$

(50) סרטוט בסוף. ציר ה- y מהווה את ציר הסימטריה בין $f(x)$ ל- $g(x)$ וציר ה- x מהווה את ציר הסימטריה בין $f(x)$ ל- $h(x)$.

(51) הפונקציות זהות. עבור שתיהן ציר ה- y מהווה ציר סימטריה.

(52) א. תחום הגדרה: $0 \leq x$ ב. נקודות קיצון: $\max(1,1)$, $\min(0,0)$ קצה, עולה: $0 < x < 1$, יורדת: $x > 1$ ג. הוכחה. ד. סרטוט בסוף.

$$\text{ה. } k=3, B=-1, a=2, g_3(x) \leftrightarrow II, g_2(x) \leftrightarrow I, g_1(x) \leftrightarrow III$$

$$(53) \text{ א. תחום ההגדרה: } x \neq \frac{b}{a} \quad \text{ב. אסימפטוטות מאונכות: } x = \frac{b}{a}, y = 0$$

$$\text{ג. הוכחה} \quad \text{ד. } x = -2 \quad \text{ה. i. } a = -1, b = 2$$

ii. סרטוט בסוף.

$$(54) \text{ א. } 2 \leq x \quad \text{ב. אסימפטוטות מקבילות: } y = -1$$

$$\text{ג. נקודות קיצון: } \max\left(2, -1\frac{1}{3}\right), \min(3, -2), \text{ תחום עלייה: } 3 < x$$

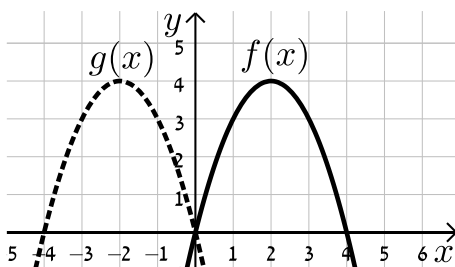
תחום ירידה: $2 < x < 3$ ד. סרטוט בסוף.

$$\text{ה. i. לא: } h(x)x \geq \frac{1}{2}, g(x): x \geq 1\frac{1}{3}, f(x): x \geq 2 \quad \text{ii. כן.}$$

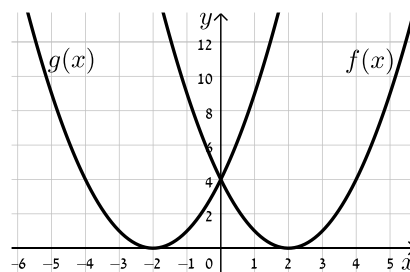
iii. ל- $f(x)$ השיעור הגבוה ביותר, ל- $h(x)$ השיעור הקטן ביותר.

סרטוטים מרוכזים לפי מספרי שאלות:

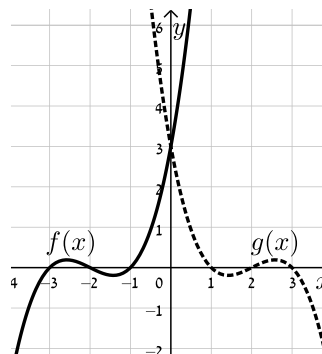
(48) סעיף א

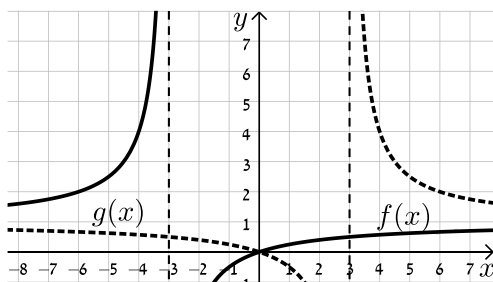
(46)

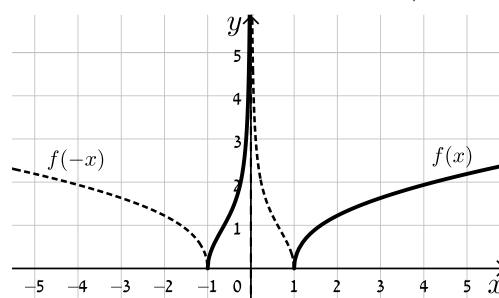
(48) סעיף ב

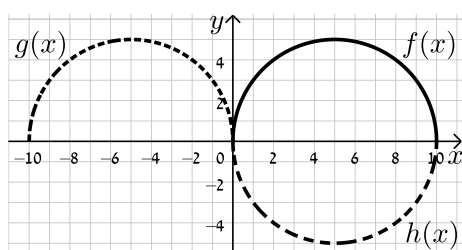
(48) סעיף ג

(49) סעיף ד

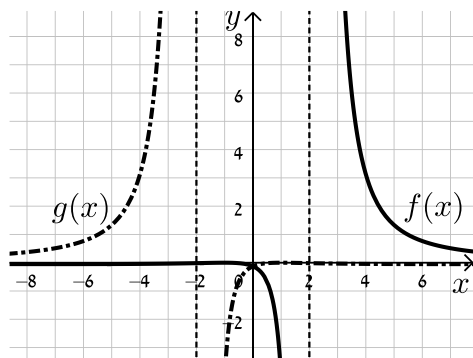
(50)

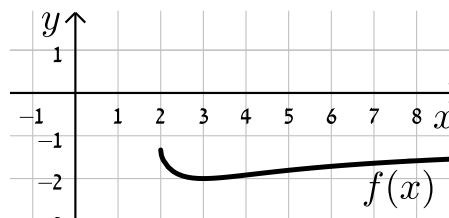
(52)

(53)

(54)

ערך מוחלט של פונקציה:

שאלות:

55 נתונות הפונקציות: $f(x) = x$ ו- $g(x) = |x|$.

- מצא את נקודת החיתוך של הגרפים עם ציר ה- x .
- סרטט את שני הגרפים במערכת צירים אחת והסבר מה ההבדל ביניהם.
- כיצד ישתנו הגרפים עבור: $f(x) = x - 2$?
- כיצד ישתנו הגרפים עבור: $f(x) = 3(x - 2)$?
- כיצד ישתנו הגרפים עבור: $f(x) = 3x - 2$?

56 סרטט במערכת צירים אחת את זוגות הפונקציות הבאות:

א. $f(x) = x^2 - 2x$ ו- $g(x) = |x^2 - 2x|$.

ב. $f(x) = x^3$ ו- $g(x) = |x^3|$.

ג. $f(x) = \frac{1}{x}$ ו- $g(x) = \left| \frac{1}{x} \right|$.

57 סרטט את הגרפים של הפונקציות: $f(x) = \tan x$ ו- $g(x) = |\tan x|$.

58 נתונה הפונקציה: $f(x) = \frac{1}{x}$ ועליה מבצעים את הפעולות הבאות:

- מזיזים את הפונקציה $f(x)$ ב-3 יחידות ימינה.
- מורידים 4 יחידות מערך הפונקציה.
- לוקחים את הערך המוחלט של הפונקציה.
- א. סרטט סקיצה של גרף הפונקציה המתקבלת.
- ב. האם תשתנה התוצאה אם נחליף בין שתי הפעולות הראשונות?

59 נתונה הפונקציה: $f(x) = \frac{ax+2}{x^2+ax+6}$, $a \neq 0$.

באיור שלפניך מתואר גרף

הפונקציה $g(x) = |f(x)|$.

מצא את ערכו של הפרמטר a .

60 לפניך הפונקציה הבאה: $f(x) = \frac{x-1}{\sqrt{x}}$.

א. חקור את הפונקציה לפי הסעיפים הבאים:

i. תחום הגדרה.

ii. נקודות קיצון מקומיות וקצה (אם ישנן).

iii. תחומי עלייה וירידה.

iv. נקודות חיתוך עם הצירים (אם ישנן).

v. סרטט סקיצה של גרף הפונקציה.

ב. הוסף לאותה מערכת הצירים את הסקיצה של גרף הפונקציה: $g(x) = |f(-x)|$.
נמק את שיקולך.

61 נתונה הפונקציה: $f(x) = \frac{\cos x}{\sin x + 1}$ בתחום $[-2\pi : 2\pi]$.

א. הראה כי הפונקציה יורדת בכל תחום הגדרתה.

ב. מצא את נקודות החיתוך של גרף הפונקציה עם הצירים.

ג. נתון כי לפונקציה יש שתי אסימפטוטות אנכיות בתחום הנתון.
מצא את משוואותיהן.

ד. סרטט סקיצה של גרף הפונקציה.

ה. קבע בכמה נקודות חותך הישר $y = 1$ את גרף הפונקציה $|f(x)|$ בתחום הנתון.
מצא את נקודות החיתוך.

תשובות סופיות:

- (55) א. $(0,0)$ ב. סרטוט בסוף.
- (56) א. סרטוט בסוף. ב. סרטוט בסוף. ג. סרטוט בסוף.
- (57) סרטוט בסוף.
- (58) א. סרטוט בסוף ב. התוצאה לא תשתנה.
- (59) $a=1$.
- (60) א. i. תחום הגדרה: $0 < x$ ii. נקודת קיצון: אין.
- iii. עולה: $x > 0$ iv. נקודות חיתוך עם הצירים: $(1,0)$
- v. סרטוט בסוף ב. סרטוט בסוף.
- (61) א. הוכחה. ב. $(0,1)$, $(\frac{\pi}{2}, 0)$, $(-\frac{3\pi}{2}, 0)$ ג. $x = \frac{3\pi}{2}$, $-\frac{\pi}{2}$.
- ד. סרטוט בסוף. ה. 2 נקודות: $(\pi, -1)$, $(-\pi, -1)$.

סרטוטים מרוכזים לפי מספרי שאלות:

(55) סעיף א

(55)

(56) סעיף ג

(56) סעיף ב

(57)

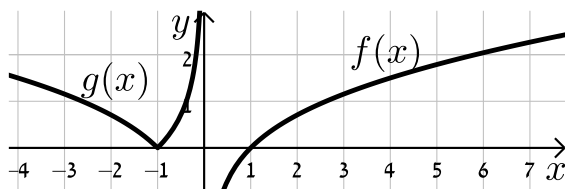
(58)

(60) סעיף א. v

(60) סעיף ב

(61)

